

UCHWAŁA NR XXXII/245/21
RADY POWIATU OPOCZYŃSKIEGO

z dnia 28 kwietnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w Powiecie Opoczyńskim

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920) w związku z art. 180 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) Rada Powiatu Opoczyńskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w Powiecie Opoczyńskim w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Opoczyńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

W oryginale podpisał:
Przewodniczący
Rady Powiatu Opoczyńskiego
Józef Róg

Załącznik do Uchwały Nr XXXII/245/21 Rady
Powiatu Opoczyńskiego z dnia 28 kwietnia 2021r.
W sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu
Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie
Opoczyńskim na lata 2021 – 2023”

POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2021 – 2023
W POWIECIE OPOCZYŃSKIM

OPOCZNO 2021 r.

Spis treści

- I. WSTĘP
- II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU
- III. ZADANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ
 - 1. ZADANIA GMINY
 - 2. ZADANIA POWIATU I ORGANIZATORA PIECZY ZASTĘPCZEJ
- IV. DIAGNOZA ZAGADNIEŃ Z ZAKRESU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU OPOCZYŃSKIEGO
 - 1. GŁÓWNE PRZYCZYNY UMIESZCZENIA DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ.
 - 2. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA
 - 3. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH NA LATA 2021-2023
 - 4. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA
 - 5. USAMODZIELNIENIA WYCHOWANKÓW
- V. WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI I DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE
 - 1. REALIZACJA PROJEKTU „W JEDNYM KIERUNKU DLA RODZINY”
 - 2. CENTRUM USŁUG ŚRODOWISKOWYCH
 - 3. WSPARCIE DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ W CZASIE EPIDEMII
 - 4. GRUPY WSPARCIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH
 - 5. POWIATOWY RZECZNIK PRAW RODZINY
- VI. ADRESACI PROGRAMU
- VII. ANALIZA SWOT
- VIII. REALIZATORZY PROGRAMU
- IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU
- X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU
- XI. DZIAŁANIA DOTYCZĄCE ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021-2023
- XII. ZAKOŃCZENIE

I. WSTĘP

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) określa ten obowiązek, jak również organizowanie dla dzieci całkowicie pozbawionych wsparcia ze strony rodziny naturalnej, rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej. W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Starosta Opoczyński wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu. W dobie licznych przemian społeczno-ekonomicznych, postępu nauki i techniki, rosną wymagania w stosunku do rodziny, która jest fundamentem rozwoju dla człowieka. Istotne znaczenie ma właściwe wypełnianie funkcji i zadań opiekuńczo – wychowawczych, dbanie o właściwe relacje w rodzinie. Zaburzenie prawidłowych wzorców często prowadzi do nadużyć, przemocy, zaniedbań, a także niezaspokajania podstawowych potrzeb. Rodzina dysfunkcyjna, zdezorganizowana, aspołeczna nie jest właściwym miejscem dla wychowujących się w niej dzieci. W świetle ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dziecko pozbawione właściwej opieki ze strony rodziców biologicznych może zostać umieszczone w rodzinie zastępczej bądź w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Rodzina zastępcza, obok rodziny adopcyjnej, niewątpliwie jest jedną z najpopularniejszych i najbardziej optymalnych form opieki kompensacyjnej nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców biologicznych. Ponadto ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa:

- 1) zasady i formy wspierania rodziny w której występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
- 3) zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 4) zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 5) zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Niniejszy Program stanowi zbiór integralnych działań powiatu w zakresie szeroko rozumianej pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej na okres trzech najbliższych lat. Przedstawiony Program jest kontynuacją działań podjętych w dotychczas obowiązującym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Opoczyńskim na lata 2018 -2020. Program został opracowany przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.

Ileć w niniejszym Programie jest mowa o:

- 1) **Programie** – należy przez to rozumieć Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023;
- 2) **Ustawie** – należy przez to rozumieć Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn.zm.);
- 3) **Starości** – należy przez to rozumieć Starostę Opoczyńskiego;
- 4) **PCPR** – należy przez to rozumieć Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie;
- 5) **Organizator pieczy zastępczej** – jednostka nadzorująca pieczę zstępczą na terenie powiatu opoczyńskiego;
- 6) **Zespół** - Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program powstał w oparciu o obowiązujące regulacje prawne – art. 180 pkt. 1 Ustawy. Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020r. poz. 920);
- 4) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
- 6) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720);
- 7) Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.);

- 8) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 274, poz. 1620);
- 9) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz.U. z 2012r. poz. 954).

III. ZADANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Zadania gmin

W ramach działań profilaktycznych w gminie Ustawa wprowadza następujące priorytety:

- 1) obowiązek opracowywania i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodzin wychowujących małoletnie dzieci;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) tworzenie i organizację zespołów interdyscyplinarnych wspierających rozwiązywanie problemów na rzecz dobra dziecka i rodziny,
 - c) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających,
 - d) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodzin,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 Ustawy ponoszonych przez rodziny wspierające,
 - c) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
 - d) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie,
 - e) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

2. Zadania powiatu i organizatora pieczy zastępczej

Zgodnie z Ustawą do zadań własnych powiatu należy: finansowanie świadczeń na rzecz rodzin zastępczych, pokrycie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu. Ponadto powiat finansuje wszystkie świadczenia związane z usamodzielnianiem się pełnoletnich wychowanków w rodzinnej pieczy zastępczej i instytucjonalnej. Powiat zobowiązany jest do prowadzenia remontów i inwestycji w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na swoim terenie.

Do zadań powiatu należy również sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, zgodny z ww. rocznym limitem. Tym samym w systemie opieki zastępczej powiat sprawuje funkcje organizacyjne, wspierające, administracyjne i kontrolne.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiotu, któremu zlecono realizację tego zadania.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

- 6) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 11) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 13) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 14) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 Ustawy dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 15) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 16) zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 17) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatora pieczy zastępczej;
- 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, przebywających w rodzinach zastępczych w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

19) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Organizator pieczy zastępczej zatrudnia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, do zadań którego należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednią rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej ma prawo do korzystania z poradnictwa zawodowego, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie jego kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

IV. DIAGNOZA ZAGADNIENÍ Z ZAKRESU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU OPOCZYŃSKIEGO

Od 1 stycznia 2012 r. zgodnie z Ustawą, pieczę zastępczą na terenie powiatu opoczyńskiego zajmuje się PCPR, który zgodnie z Zarządzeniem Nr 51/2011 Starosty Opoczyńskiego z dnia

25 października 2011 r. został wyznaczony jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej. PCPR dokonał zmian w statucie i regulaminie organizacyjnym jednostki dostosowując organizację i strukturę do aktualnych zadań.

Zgodnie z regulacją prawną jednostki w PCPR powstał **dział ds. pieczy zastępczej, pomocy środowiskowej i świadczeń**, który podzielony został na trzy zespoły. **Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej**, w składzie: kierownik działu, dwóch specjalistów pracy z rodziną, czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, pełnoletnimi wychowankami z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych zajmuje się **zespół ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej** w skład którego wchodzi specjalista pracy socjalnej i specjalista pracy z rodziną. **Zespół ds. pomocy środowiskowej i świadczeń** w składzie: konsultant ds. świadczeń, aspirant pracy socjalnej, pedagog, psycholog. Zespołami kieruje kierownik.

Umieszczenie dziecka poza rodziną naturalną powinno stanowić środek ostateczny i stosowany, gdy dobro dziecka jest zagrożone. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do środowiska naturalnego albo do czasu umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej. Dla dobra dziecka możliwe jest jednak pozostawienie go w długoterminowym rodzinnym środowisku zastępczym do usamodzielnienia. Umieszczenie w pieczy zastępczej powinno uwzględniać prawo dziecka do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej – jeżeli jest to zgodne z jego dobrem. Piecza zastępcza zmierza do przygotowania dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania kontaktów z rodziną i rówieśnikami oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także dąży do zaspokojenia u dziecka potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

1. Główne przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

Powodów umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest wiele. Każde dziecko, a także jego rodzina ma swoją indywidualną i niepowtarzalną historię. Wszystkie te historie są bez wątpienia skomplikowane, trudne, czasem nawet dramatyczne. Nałogi rodziców, zaniedbywanie podstawowych obowiązków rodzicielskich, porzucenie dziecka, bezdomność, ale również ciężka, uniemożliwiająca opiekę nad dzieckiem choroba, śmierć, pobyt w zakładzie karnym, przemoc – to najczęstsze przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Wskazane zjawiska niejednokrotnie stają się przyczyną całkowitej lub częściowej dysfunkcji rodzin, prowadzącej do ich niewydolności, a często do patologii, w której szczególnego znaczenia

nabierają oddziaływania socjalne koncentrujące się na rodzinnej opiece zastępczej i pracy instytucji pomagających w sytuacjach kryzysowych.

W poniższej tabeli przedstawiono zagrożenia występujące w rodzinach dysfunkcyjnych, współpracujących z ośrodkami pomocy społecznej na terenie powiatu opoczyńskiego.

Tabela 1. Rodziny dysfunkcyjne objęte współpracą ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu opoczyńskiego.

	Rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi		Dzieci zagrożone umieszczeniem w pieczy	Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny		Rodziny objęte Procedurą Niebieskiej Karty z małoletnimi dziećmi		Rodziny z problemem alkoholowym z małoletnimi dziećmi	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Mniszków	5	9	0	2	2	0	0	0	0
Paradyż	6	15	0	6	15	5	9	10	9
Białaczów	8	14	0	0	0	1	2	5	11
Drzewica	13	33	0	13	33	6	12	6	12
Żarnów	5	9	0	5	9	3	7	6	12
Poświętne	0	0	0	0	0	2	6	2	9
Sławno	4	7	1	5	9	16	28	7	12
Opoczno	47	89	14	47	89	8	27	28	40
	88	176	15	78	157	41	91	64	105

Dane pozyskane z ośrodków pomocy społecznej, stan na 31.12.2020 r.

Osoby dorosłe będące w kryzysie i wymagające wsparcia specjalistycznego mogą korzystać z pomocy specjalistów **Zespołu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego** funkcjonującego w strukturach PCPR w Opocznie.

W skład Zespołu wchodzi następujący specjaliści:

- 2 psychologów,
- pedagog – terapeuta rodzinny,
- pedagog – specjalista do spraw uzależnień,
- pedagog – przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- prawnik,
- interwent kryzysowy (praca w terenie w punktach interwencyjnych).

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

2. Rodzinna piecza zastępcza

Ustawa wyróżnia następujące typy rodzin zastępczych:

- a) spokrewnione** (rodzinę tworzą wstępni, rodzeństwo dziecka),
- b) niezawodowe** (rodzinę tworzą osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- c) zawodowe**, w tym zawodowa specjalistyczna oraz zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego.

W rodzinach zawodowych umieszcza się nie więcej niż 3 dzieci, w szczególnie uzasadnionych przypadkach oraz po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych dopuszczalna jest większa liczba dzieci. W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej w szczególności umieszczane są dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26.10.1982r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 969) oraz małoletnie matki z dziećmi. Rodziny zawodowe otrzymują za pełnioną funkcję comiesięczne wynagrodzenie. Formą rodzinnej pieczy zastępczej są również rodzinne domy dziecka w których umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej pod warunkiem kontynuowania przez nich nauki. Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje za pełnioną funkcję comiesięczne wynagrodzenie.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje na każde umieszczone dziecko świadczenie, na pokrycie kosztów jego utrzymania nie niższe niż:

- 694,00zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1052,00zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy, niż kwota 211,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Poza podstawowym podziałem można wyróżnić rodziny pomocowe, które w sytuacjach, kiedy rodziny zastępcze nie będą w stanie czasowo sprawować opieki nad umieszczonymi dziećmi przejmą

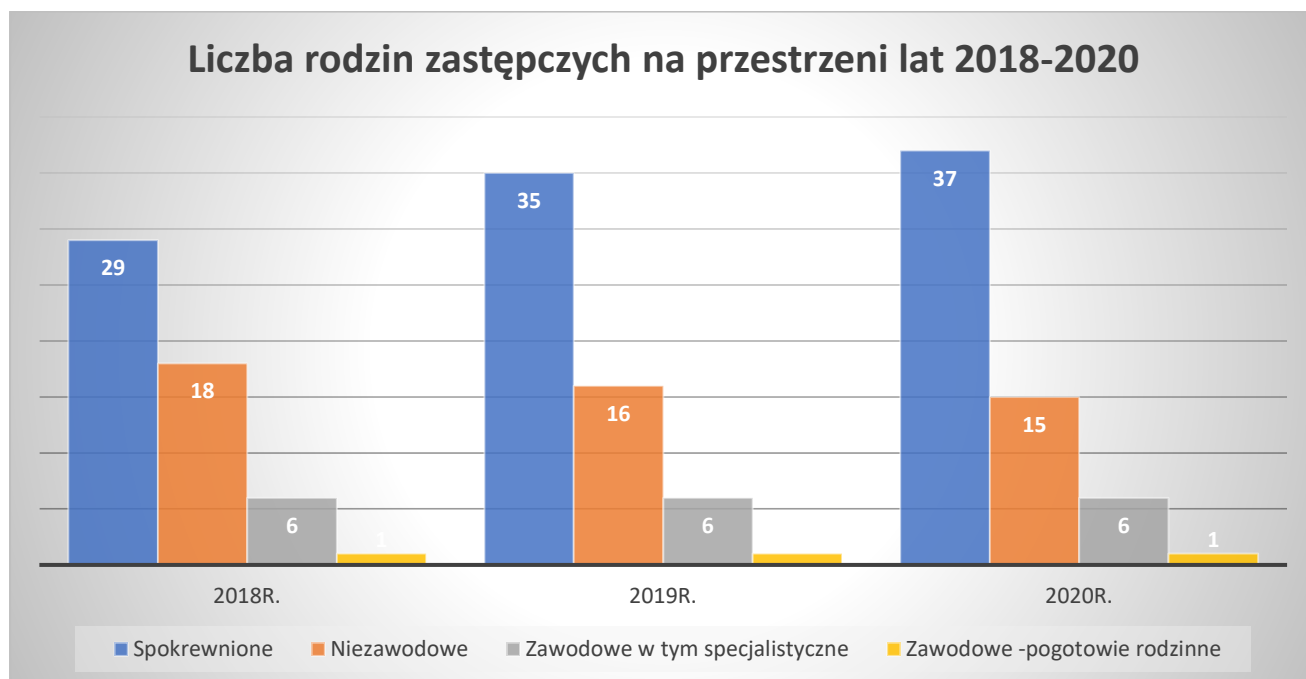
nad nimi opiekę. Rodziną pomocową może być rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, oraz małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, którzy zostali przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej. Rodzinie pomocowej przysługuje wynagrodzenie w wysokości 20% wynagrodzenia ustalonego dla zawodowej rodziny zastępczej, przeliczone proporcjonalnie do ilości dni sprawowanej opieki nad dzieckiem.

Poniższa tabela i wykres przedstawiają liczbę rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci na przestrzeni lat 2018 – 2020.

Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych na przestrzeni lat 2018 - 2020

Lp.	Rodziny zastępcze	Liczba rodzin 2018	Liczba rodzin 2019	Liczba rodzin 2020
1.	Spokrewnione	29	35	37
2.	Niezawodowe	18	16	15
3.	Zawodowe w tym specjalistyczne	6	6	6
4	Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1
RAZEM		54	58	59

Dane własne PCPR w Opocznie

Podział rodzin zastępczych ze względu na liczbę dzieci w latach 2018-2020

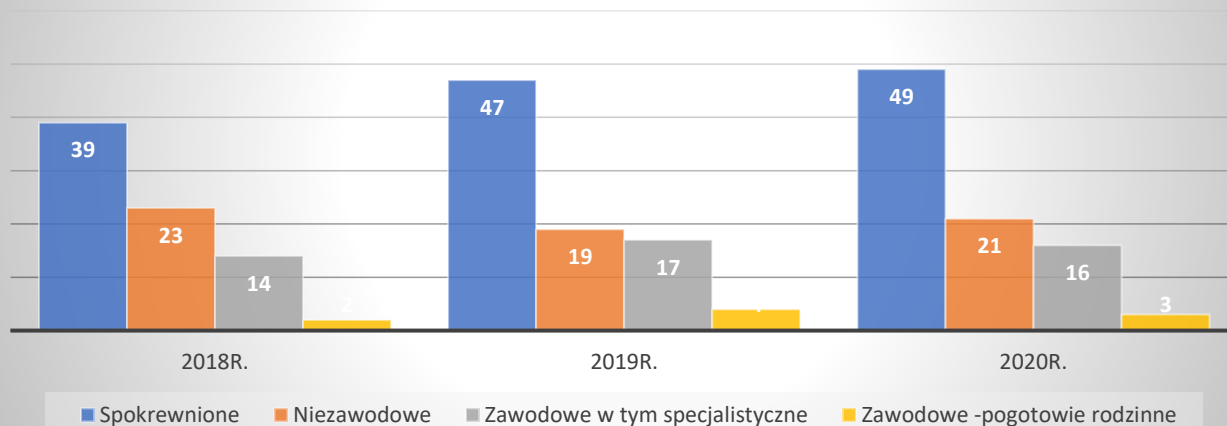

Tabela 3. Podział rodzin zastępczych ze względu na liczbę dzieci w latach 2018 – 2020

Lp.	Rodziny zastępcze	Liczba dzieci 2018	Liczba dzieci 2019	Liczba dzieci 2020
1.	Spokrewnione	39	47	49
2.	Niezawodowe	23	19	21
3.	Zawodowe w tym specjalistyczne	14	17	16
4	Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	4	3
RAZEM		78	87	89

Dane własne PCPR w Opocznie

Tabela 4. Liczba świadczeń udzielonych rodzinom zastępczym na umieszczone u nich dzieci na przełomie lat 2018 – 2020

Rok	Liczba świadczeń		
	2018	2019	2020
Ogółem: rodziny spokrewnione niezawodowe i zawodowe	1828 świadczeń (w tym 721 – dodatek wychowawczy)	1792 świadczeń (w tym 774 – dodatek wychowawczy)	1976 świadczeń (w tym 859 – dodatek wychowawczy)

Dane własne PCPR w Opocznie

Tabela 5. Kwota świadczeń wypłacona rodzinom zastępczym na przestrzeni lat 2018 – 2020

Lp.	Rodziny zastępcze	Kwota wypłacona w 2018 r.	Kwota wypłacona w 2019 r.	Kwota wypłacona w 2020 r.
1.	spokrewnione, niezawodowe, zawodowe	1.222 879,00zł	1.179 249,00zł	1.289 716,00zł

Dane własne PCPR w Opocznie

Pracownicy PCPR na przestrzeni lat 2018 – 2020 udzielili rodzinom zastępczym wsparcia socjalnego i specjalistycznego. Podczas licznych spotkań poruszanych było wiele tematów dotyczących problematyki opieki zastępczej takich jak: rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży, ich trudności związanych z przeżywaniem strat, przykrych doświadczeń rodzinnych, separacji od bliskich im członków rodziny i osób zaprzyjaźnionych, radzenie sobie z konfliktami i zmianami. Ważnymi kwestiami były również kontakty rodzin zastępczych i dzieci z ich rodzinami biologicznymi, powrót dziecka do rodziny naturalnej czy możliwość adopcji. Podczas spotkań pracownicy PCPR udzielali pomocy w sprawach dotyczących metod opiekuńczo-wychowawczych jak również problematyki związanej z uzależnieniami.

3. Limit rodzin zastępczych na lata 2021-2023

W myśl Ustawy z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, prowadzący rodziny dom dziecka lub pełniący funkcję dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Ustawodawca dopuszcza zawarcie umowy w sytuacji gdy rodzina zastępcza niezawodowa spełnia warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i posiada pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wówczas starosta może zawrzeć, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Ustawa wprowadziła obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie. Umowy o utworzeniu rodziny zastępczej zawodowej zawiera się zgodnie z art. 56 Ustawy w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, który jest ustalony w ramach 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej. Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, informacji gmin na temat zagrożeń w środowiskach rodzin biologicznych, uwzględniając realne możliwości finansowe powiatu, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021 - 2023, jak w poniższej tabeli:

Tabela. 6. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023

Lata	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin zastępczych zawodowych	1	1	1

4. Instytucjonalna piecza zastępcza

Do form instytucjonalnej pieczy zastępczej zalicza się:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 2) regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
- 3) interwencyjne ośrodki proadopcyjne.

PCPR jako Organizator pieczy zastępczej realizuje również postanowienia Sądu Rejonowego w sprawie umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W chwili otrzymania wyżej wymienionego postanowienia w ciągu 14 dni przeprowadzony zostaje wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania dziecka.

PCPR gromadzi dokumenty niezbędne do umieszczenia wychowanka takie jak:

- 1) odpis aktu urodzenia, a w przypadku sierot lub półsierot odpis aktu zgonu zmarłego rodzica;
- 2) orzeczenie o stanie zdrowia lub książeczka zdrowia (karty szczepień);
- 3) dokumenty szkolne (w przypadku dzieci uczących się);
- 4) aktualny wywiad środowiskowy;
- 5) poświadczenie zameldowania i numer PESEL.

Po zgromadzeniu tych dokumentów PCPR występuje do właściwego powiatu, w którym znajdują się placówki z wnioskiem o umieszczenie. Po wydaniu skierowania dziecko zostaje umieszczone w placówce. Przez cały okres pobytu dziecka w placówce utrzymujemy z nim stały kontakt polegający na zbieraniu informacji o:

- 1) osiągniętych przez dziecko wynikach w nauce;
- 2) ewentualnych problemach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) współpracy z rodzicami biologicznymi dziecka, a placówką w której dziecko przebywa.

Do dnia 31 grudnia 2020r. w różnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza terenem powiatu opoczyńskiego przebywało 5 dzieci z naszego powiatu.

Tabela 7. Liczba dzieci z powiatu opoczyńskiego umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Polski.

Lp.	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza	Liczba dzieci
1	SOS Wioski Dziecięce Biłgoraj	2
2	Dom dla Dzieci w Kielcach	1
3	Dom Dziecka w Rawie Mazowieckiej	1 (do VII 2020)
4	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Horyzont” w Krasnymstawie	1 (do VIII 2020)

Dane własne PCPR w Opocznie, stan na 31.12.2020r.

Powiat opoczyński prowadzi cztery publiczne placówki opiekuńczo-wychowawcze, 3 znajdują się na terenie powiatu, 1 placówka znajduje się w powiecie łódzkim wschodnim. **Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego w Mroczkowie Gościnnym** prowadzona od października 2010 r. przez Fundację „Dar dla Potrzebujących”. Na dzień **31 grudnia 2020 r.** w Placówce umieszczonych było 9 dzieci.

W dniu 01.12.2017 r. dokonano otwarcia **Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego im. Juliana Andrzeja Koneckiego w Byszewach koło Łodzi** – współzałożyciela i fundatora Fundacji „Dar dla Potrzebujących”. Placówka w Byszewach jest koedukacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego, zapewniającą dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, całodobową ciągłą opiekę i wychowanie. Na dzień **31 grudnia 2020 r.** w Placówce umieszczonych było 8 dzieci.

Dnia 26 czerwca 2019 r. Rada Powiatu Opoczyńskiego uchwałą nr X/66/19 nadała statut **Powiatowej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Przystań” w Żarnowie**, natomiast Wojewoda Łódzki decyzją ZRPS-I.9423.5.2019 z dnia 27 września 2019 r. wydał zezwolenie na prowadzenie Powiatowej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Przystań”, ul. Cicha 1a, 26-330 Żarnów na czas nieokreślony. Inwestycję zrealizowano w ramach projektu pn. **„Przebudowa wraz z rozbudową istniejącego budynku mieszkalnego w m. Żarnów wraz ze zmianą sposobu użytkowania dla potrzeb placówki opiekuńczo-wychowawczej dla 14 dzieci”**. Całkowita wartość przedmiotowego projektu wynosi 1 580 820,92 zł, w tym 1 181 164,48 zł przyznane dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020. Na dzień **31 grudnia 2020 r.** w „Przystani” przebywało 14 dzieci.

Dnia 26 czerwca 2019 r. Rada Powiatu Opoczyńskiego uchwałą nr X/66/19 nadała statut **Powiatowej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Pałac” w Mroczkowie Gościnnym**,

natomiast Wojewoda Łódzki decyzją ZRPS-I.9423.8.2019 z dnia 15stycznia 2020 r. wydał zezwolenie na prowadzenie Powiatowej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Pałac” w Mroczkowie Gościńnym 1, 26-300 Opoczno. Inwestycję zrealizowano w ramach projektu pn. **„Przebudowa istniejącego budynku oświatowego w miejscowości Mroczków Gościńny „Dwór” wraz ze zmianą sposobu użytkowania dla potrzeb placówki opiekuńczo-wychowawczej dla 14 dzieci”**. Całkowita wartość przedmiotowego projektu wynosi 2 487 185,00 zł, w tym 1 868 035,81 zł przyznane dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020. Na dzień **31 grudnia 2020 r.** przebywało 16 dzieci.

Otwarcie dwóch nowych Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych typu interwencyjno-socjalizacyjnego i typu interwencyjnego możliwe było dzięki pozyskanym środkom w ramach projektu **„W jednym kierunku dla rodziny”** organizowanym przez PCPR, współfinansowanym ze środków EFS w ramach RPO Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020. Uzyskane dofinansowanie zapewniło możliwość sfinansowania wynagrodzeń i szkoleń dla wychowawców (15 osób) zatrudnionych w nowopowstałych placówkach, a także zakupu niezbędnego wyposażenia o wartości **78.485 zł**

- meble (8.118 zł);
- sprzęt komputerowy, RTV (17 442 zł);
- tekstylia i akcesoria kuchenne (10 698 zł);
- środki chemiczne (2 997,92 zł);
- sprzęt AGD (31 857 zł);
- akcesoria do użytku codziennego (7 372,60 zł).

Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej jest odpowiedzialny za koordynację działań mających na celu zapewnienie opieki i wychowania podopiecznym przebywającym w placówce. Zarządza kadrą placówki i zasobami materialnymi, przy czym odpowiada za warunki bytowe i bezpieczeństwo podopiecznych placówki. Reprezentuje placówkę na zewnątrz, współpracuje z instytucjami pieczy zastępczej, ośrodkami pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, zdrowia, edukacji oraz organizacjami pozarządowymi.

Do zadań dyrektora należy organizowanie i sprawowanie nadzoru nad świadczonymi w placówce działaniami opiekuńczymi, wychowawczymi, terapeutycznymi i dydaktycznymi, zgodnie z potrzebami dzieci, poszanowaniem ich praw, przyjętymi standardami i przepisami prawnymi. Razem z pracownikami placówki ustala plany wychowawcze, opiekuńcze, terapeutyczne i dydaktyczne realizowane w placówce, stosownie do wieku i możliwości rozwojowych podopiecznych. Dyrektor placówki odpowiada za zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspakajanie jego

niezbędnych potrzeb. Nadzoruje prowadzenie stosownych działań względem podopiecznych, o charakterze socjalizującym i/lub resocjalizującym, które mają na celu rekompensować braki wychowania w środowisku rodzinnym i przygotować podopiecznych do samodzielnego życia społecznego w przyszłości. Za istotne uznaje się również podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej współdecyduje o losie podopiecznych poprzez, m.in. :

- 1) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodziny przysposabiającej;
- 2) koordynowanie pracy zespołów do spraw oceny zasadności pobytu dziecka w placówce, a także zgłaszanie i nadzorowanie procesu układania i realizowania planów pomocy dziecku pracy z dzieckiem i rodziną;
- 3) dyrektor zwołuje posiedzenia i realizuje wnioski Stałego Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, współpracując z jednostkami i instytucjami wsparcia, które są odpowiedzialne za wspieranie działań wychowawczych, a zwłaszcza w zakresie przygotowania dziecka do samodzielnego życia w przyszłości;
- 4) dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej składa do właściwego sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenie go w rodzinie przysposabiającej.

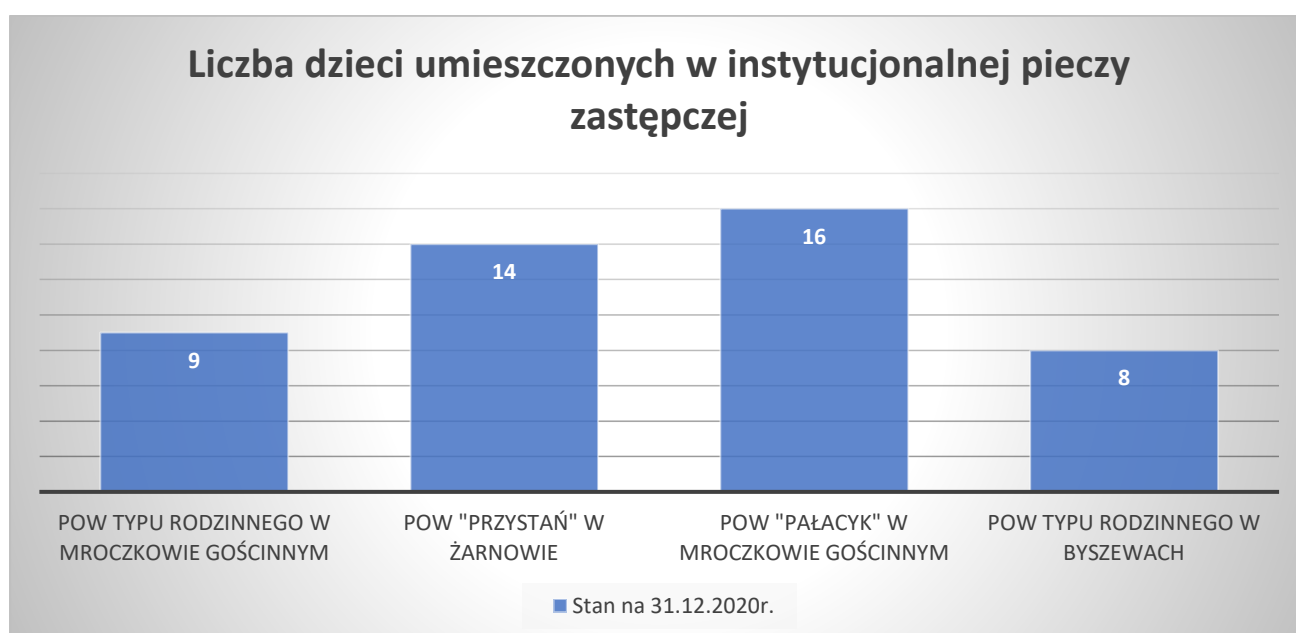

Tabela 8. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu opoczyńskiego.

Lp.	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza	Liczba dzieci
1	POW typu rodzinnego w Mroczkowie Gościnnym	9
2	POW „Przystań” w Żarnowie	14
3	POW „Pałacyk” w Mroczkowie Gościnnym	16

Dane własne PCPR w Opocznie, stan na 31.12.2020 r.

Tabela 9. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu łódzkiego wschodniego.

Lp.	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza	Liczba dzieci
1	POW typu rodzinnego w Byszewach	8

Dane własne PCPR w Opocznie, stan na 31.12.2020 r.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 5/2021 Starosty Opoczyńskiego z dnia 27 stycznia 2021 r., średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych powiatu opoczyńskiego wynoszą:

- 1) W Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu Rodzinnego w Mroczkowie Gościnnym - **4.150,23zł;**
- 2) W Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu Rodzinnego im. Juliana Andrzeja Koneckiego w Byszewach – **4.020,75zł;**
- 3) W Powiatowej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Pałacyk” w Mroczkowie Gościnnym - **5.466,27zł;**
- 4) W Powiatowej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Przystań” w Żarnowie – **4.601,74 zł**

5. Usamodzielnienia wychowanków

Osoba, która ukończyła 18 rok życia w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo –wychowawczej typu rodzinnego i socjalizacyjnego jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, jak również poprzez:

- pomoc na kontynuowanie nauki,
- pomoc na usamodzielnienie,

- pomoc na zagospodarowanie,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej.

Każdy pełnoletni wychowanek ma wyznaczonego opiekuna usamodzielnienia, który wspiera wychowanka w realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. Realizacja tego programu jest podstawą wypłaty pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i zagospodarowanie w formie rzeczowej. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności :

- osobie z zaburzeniami psychicznymi,
- osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów Ustawy,
- osobie opuszczającej młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- osobie opuszczającej zakład dla nieletnich,
- również cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

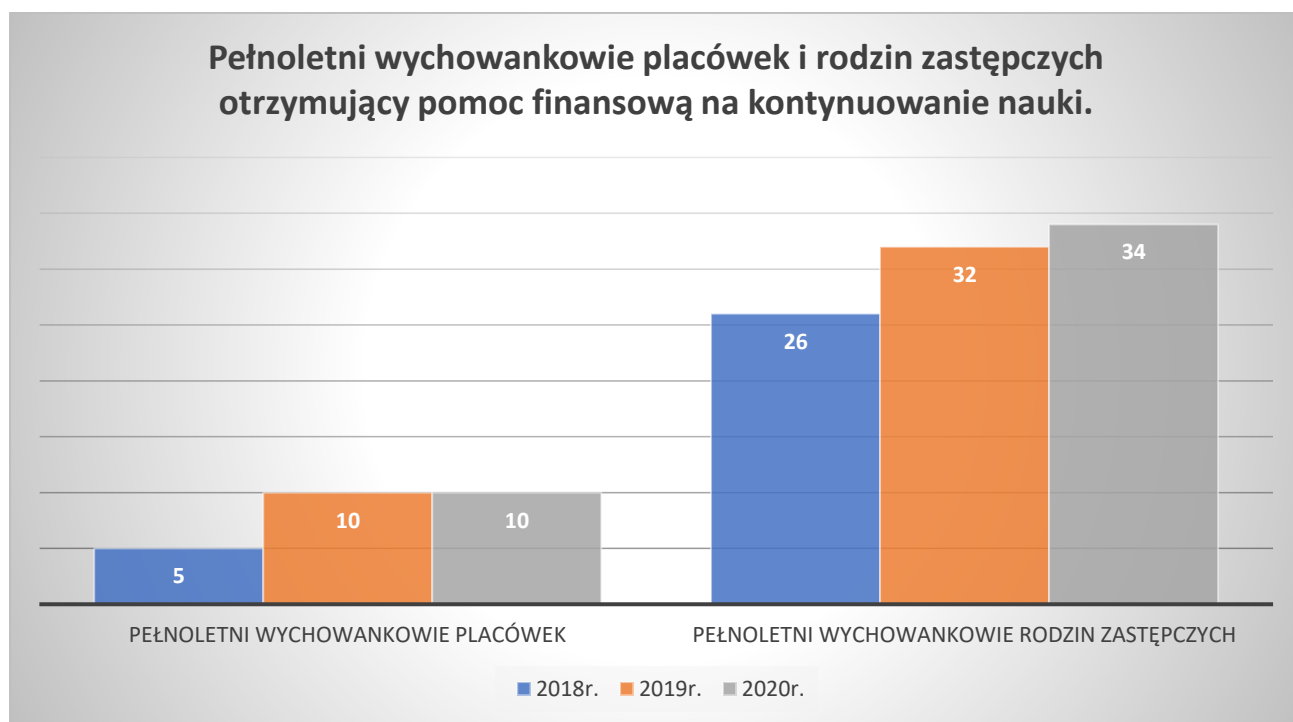
W ocenie Zespołu do spraw pomocy środowiskowej, realizacji świadczeń i instytucjonalnej pieczy zastępczej największymi problemami są:

- braki w zasobie mieszkań socjalnych na terenie powiatu opoczyńskiego. Miasto i gmina Opoczno posiada lokale socjalne, jednakże lista osób ubiegających się o mieszkanie jest bardzo długa i często czas oczekiwania na przyznanie mieszkania wydłuża się nawet do kilku lat. Tymczasem osoby usamodzielniane często pozostają bez żadnego wsparcia, z dnia na dzień muszą opuścić dotychczasowe miejsce zamieszkania, a wynajem mieszkania na terenie Opoczna jest kosztowny;
- niewystarczająca wysokość pomocy finansowej na kontynuowanie nauki. Otrzymywana przez pełnoletnich wychowanków kwota 526 zł. zabezpiecza jedynie podstawowe potrzeby takie jak zakup żywności. Nie ma możliwości opłacenia rachunków, nie mówiąc już o opłaceniu wynajmu mieszkania. Niestety bardzo często ani rodziny zastępcze ani dyrektorzy placówek opiekuńczo- wychowawczych nie odkładają dla nich żadnych środków finansowych, dzięki którym trochę łatwiej byłoby wejść im w dorosłe życie;

- pełnoletni wychowankowie nie są w żaden sposób przygotowani do dorosłego życia i nie potrafią poradzić sobie samodzielnie z bieżącymi problemami. Osoby te, często nie mają wsparcia ze strony osób które sprawowały funkcję rodziny zastępczej;

- brak współpracy między pełnoletnimi wychowankami a opiekunami usamodzielnienia. W ocenie Zespołu istnieje potrzeba przeszkolenia opiekunów usamodzielnienia w zakresie przygotowywania indywidualnego programu usamodzielnienia, jego realizacji oraz obowiązków opiekunów usamodzielnienia.

W latach 2018 – 2020 PCPR udzieliło pomocy 117 pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek. Osobom tym, na podstawie Ustawy wypłacana była miesięczna pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki.

Dane własne PCPR w Opocznie za lata 2018-2020.

Tabela 10. Wysokość pomocy udzielanej pełnoletnim wychowankom w latach 2018 – 2020.

Lp.	Pełnoletni wychowankowie z:	Rodzaj pomocy	Kwota wypłacona w 2018r.	Kwota wypłacona w 2019r.	Kwota wypłacona w 2020r.
1.	rodzin zastępczych	Kontynuacja nauki	49 870,00zł	70 744,00zł	75 743,00zł
		Usamodzielnienie	17 010,00zł	27 756,00zł	27 756,00zł
		Zagospodarowanie	1 577,00zł	4 731,00zł	4 731,00zł
2.	placówek opiekuńczo-wychowawczych, MOW, MOS	Kontynuacja nauki	31 472,00zł	34 687,00zł	38 907,00zł
		Usamodzielnienie	14 241,00zł	20 817,00zł	6 939,00zł
		Zagospodarowanie	0	1577,00zł	1577,00zł
Razem 436 481,80 zł			114 170,00zł	160 312,00zł	161 999,80zł

Dane własne PCPR w Opocznie

V. WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI I DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE

PCPR roztaczając opiekę nad dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych współpracuje przede wszystkim ze szkołami, policją, regionalnym ośrodkiem adopcyjnym, w celu udzielania sprawnej i kompleksowej pomocy. W związku z faktem, iż rodziny zastępcze i rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej funkcjonują w różnych gminach powiatu istnieje potrzeba i konieczność współpracy z przedstawicielami Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, która odbywa się na bieżąco. W związku z faktem, że wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pozostają pod opieką Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej również współpraca z tą instytucją odbywa się na bieżąco.

➤ **Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie z terenu całej Polski** w zakresie wymiany informacji o wolnych miejscach w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej oraz zawierania porozumień odnośnie odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej. Efektem współpracy jest szybszy przepływ informacji i możliwość szybszego umieszczania dzieci w pieczy zastępczej,

➤ **Związek Powiatów Polskich** w zakresie wskazanym Ustawą,

- **Ośrodki Pomocy Społecznej** w zakresie współpracy organizatora i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentami rodzinnymi pracującymi z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej na podstawie wcześniej sporządzonego planu pracy z rodziną,
- **Urząd Miasta w Opocznie** w przypadku dzieci porzuconych, nie posiadających numeru PESEL, w sprawach mieszkań socjalnych pełnoletnich wychowanków z pieczy zastępczej,
- **Sąd Rejonowy w Opocznie III Wydział Rodzinny i Nieletnich (w tym również kuratorzy)** oraz inne sądy na terenie całej Polski w zakresie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, przekazywanie opinii odnośnie zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Efektem współpracy są informacje o toczących się postępowaniach dotyczących umieszczania dzieci,
- **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Opocznie** w zakresie kierowania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na badania psychologiczne – pedagogiczne, konsultacje ze specjalistami, terapie indywidualne bądź rodzinne,
- **Komenda Powiatowa Policji w Opocznie** w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, interwencje, pomoc w przewożeniu dzieci w celu umieszczenia ich w pieczy zastępczej,
- **Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie** w zakresie wsparcia dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- **Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi** w sprawie konsultacji bieżących spraw,
- **Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi** w zakresie dokształcania i podnoszenia kwalifikacji kadr pomocy społecznej,
- **Regionalny Ośrodek Adopcyjny w Łodzi z Filią w Piotrkowie Trybunalskim** w przypadku zgłaszania dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających oraz dokonywania okresowych ocen sytuacji dzieci w rodzinach zastępczych,
- **Szkoły, placówki edukacyjne z terenu Powiatu opoczyńskiego i innych powiatów** w sprawie realizacji przez dzieci umieszczone w pieczy zastępczej obowiązku szkolnego oraz występowania ewentualnych problemów opiekuńczo - wychowawczych. Jako narzędzie badawcze stosuje się ankietę szkolną, indywidualne konsultacje organizatora i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z wychowawcami,
- **Organizacje pozarządowe – Fundacja „Dar dla Potrzebujących”** w zakresie promowania pieczy zastępczej, prowadzenie Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego w Byszewach i Mroczkowie Gościńnym.

1. Realizacja projektu „W jednym kierunku dla rodziny”

PCPR od 2019r. realizuje projekt pt. „W jednym kierunku dla rodziny” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Kompleksowym wsparciem zostało objętych 188 osób, w tym 96 osób – dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym 6 pełnoletnich wychowanków, 8 osób - kandydaci do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, 46 osób - sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, 2 osoby – dyrektorzy POW typu rodzinnego, 4 osoby - wychowawcy POW typu rodzinnego, 15 osób - kadra nowopowstałych POW, 4 osoby - kadra PCPR, 12 osób - dzieci biologiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.

W ramach projektu realizowane są następujące działania skierowane do ww. osób:

- przeszkolenie kadry (2 osoby) do przeprowadzania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej;
- szkolenie dla kandydatów do sprawowania funkcji rodziny zastępczej niezawodowej;
- warsztaty stacjonarne „Szkoła dla Rodziców i wychowawców”, „Rodzeństwo bez rywalizacji”, „Trauma rozwojowa i relacyjna u dzieci. Budowanie poczucia bezpieczeństwa w ciele”;
- rozwój usług superwizji grupowej;
- rozwój usług grup wsparcia;
- rozwój usług przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu;
- rozwój usług grupowych spotkań ze specjalistami (neurolog, psychiatra, seksuolog, dietetyk);
- warsztaty wyjazdowe „Więź- rozwojowe poszukiwanie bliskości”;
- warsztaty stacjonarne dla dzieci „Małe dzieci-duże uczucia”, „Lubię siebie. Tez potrafię”, „Budowanie relacji międzyludzkich”;
- rozwój usług specjalistów pracy z rodziną;
- zatrudnienie kadry do nowopowstałych POW typu socjalizacyjnego i socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi.

2. „Centrum usług środowiskowych”.

Od 2020r PCPR realizuje projekt pt. „CUŚ - Centrum Usług Środowiskowych” na rzecz mieszkańców powiatu opoczyńskiego” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

W ramach projektu realizowane są następujące działania skierowane do dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej:

- korepetycje dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej dla **39 osób**;
- zajęcia z logopedą dla **8 osób**;

- wsparcie pedagogiczne dla **20 osób**;
- zajęcia na basenie dla **10 osób**.

3. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”.

W ramach współpracy z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Starostwem Powiatowym w Opocznie, PCPR wzięło udział w Projekcie pn. **"Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19"**, którego celem było wsparcie dzieci w pieczy zastępczej w realizacji obowiązku szkolnego. W ramach projektu zakupiono dla rodzin zastępczych oraz podopiecznych w podległych Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych środki ochrony osobistej oraz sprzęt komputerowy i multimedialny, wyposażono także miejsca izolacji. Pozyskane środki przeznaczono na zakup:

- 58 szt. laptopów;
- 19 szt. drukarek;
- 4 szt. zestawów komputerowych;
- 5 szt. telewizorów;
- 10 szt. specjalistycznych oprogramowań;
- 3 szt. tablic multimedialnych.

Wartość projektu: 249 072,03 zł

4. Grupy wsparcia dla rodzin zastępczych.

Od października 2020r. PCPR organizuje spotkania grup wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych i spokrewnionych z terenu powiatu opoczyńskiego. Celem grup wsparcia będzie:

- dzielenie się doświadczeniem własnym w pokonywaniu trudności;
- udzielanie sobie wsparcia emocjonalnego;
- zwalczanie własnych bezradności;
- wymiana praktycznych informacji;
- poprawa samopoczucia i podnoszenie aspektów poczucia własnej wartości;
- wsparcie w budowaniu dla dziecka nowej rzeczywistości rodzinnej;

5. Powiatowy Rzecznik Praw Rodziny

Dnia 27 listopada 2020r. Zarząd Powiatu Opoczyńskiego Uchwałą Nr 97/304/20 powołał do pełnienia funkcji Rzecznika Praw Rodziny, Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie p. Katarzynę Szymczyk.

Rzecznik Praw Rodziny stoi na straży poświadczonych konstytucyjnie praw rodzin i ich członków oraz zasady ochrony rodziny i małżeństwa, dbając o ich poszanowanie przy stosowaniu prawa przez organy powiatu opoczyńskiego oraz podległe im samorządowe jednostki organizacyjne. PCPR realizuje działania zmierzające do ochrony praw rodziny, a także poszczególnych jej członków przed:

- przemocą;
- okrucieństwem;
- wyzyskiem;
- wykluczeniem;
- demoralizacją;
- zaniedbaniem oraz innym złym traktowaniem lub zagrożeniem, współpracując w tym zakresie z różnego rodzaju instytucjami, organami i osobami, których przedmiotem działalności statutowej, zawodowej lub społecznej jest dobro rodziny.

VI. ADRESACI POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Adresatami Programu są przede wszystkim rodziny zastępcze oraz wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu opoczyńskiego, a także:

- 1) dzieci potrzebujące opieki i wsparcia;
- 2) rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka;
- 3) usamodzielniający się wychowankowie rodzin zastępczych i placówek;
- 4) placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 5) kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz rodzinnego domu dziecka;
- 6) rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 7) rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem.

VII. ANALIZA SWOT

Celem głównym Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Opoczyńskim jest „Podjęcie kompleksowych działań mających na celu rozwój rodzinnej pieczy zastępczej”. Jako narzędzie do usystematyzowania mocnych i słabych stron funkcjonowania systemu pieczy zastępczej w powiecie opoczyńskim zastosowano analizę SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- wykwalifikowana kadra systemu pieczy zastępczej, cykliczne szkolenia pracowników; - praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; - kwalifikacja nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych, prowadzenie szkoleń; - funkcjonowanie zawodowych rodzin zastępczych w tym specjalistycznej; - specjalistyczna oferta wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej (współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, specjaliści Zespołu Interwencji Kryzysowej); - współpraca z Powiatowym Rzecznikiem Praw Rodziny; - Grupy Wsparcia dla rodzin zastępczych; - współpraca z Sądem, Policją, Regionalnym Ośrodkiem Adopcyjnym, ośrodkami pomocy społecznej; - współpraca jednostek działających na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej; - funkcjonowanie ośrodków wsparcia dziennego dla dzieci; - zaplecze do prowadzenia szkoleń; - promowanie idei rodzicielstwa zastępczego; - znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomocy rodzinie; - wsparcie psychologiczne i prawne dla mieszkańców powiatu; - możliwość zlecania organizacjom pozarządowym zadań z zakresu polityki społecznej;	- mała świadomość społeczna o potrzebach w zakresie pieczy zastępczej; - zbyt mała liczba funkcjonujących rodzinnych form pieczy zastępczej, zwłaszcza rodzin zastępczych zawodowych; - brak miejsc pracy dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą; - brak mieszkań dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej; - niska aktywność społeczna wychowanków; - niska motywacja rodzin biologicznych w celu powrotu dziecka do środowiska naturalnego; - niewystarczający dostęp do specjalistycznej pomocy psychiatrycznej dzieci; - brak pracy z rodzinami biologicznymi w gminach;

SZANSE	ZAGROŻENIA
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań w zakresie pieczy zastępczej; - rozszerzenie współpracy między instytucjami w szczególności o służbę zdrowia, pracowników sądów oraz oświaty, aktywna współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej funkcjonującymi na terenie powiatu opoczyńskiego.	- brak dostępu do wolnych zasobów mieszkaniowych; - brak chętnych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej; - niewystarczające uregulowania prawne i niezrozumiałe przepisy wykonawcze oraz brak spójności i stabilności ustawowych; - zanikające więzi międzyludzkie; - duża liczba rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej ; - upadek autorytetów, systemu wartości; - występowanie patologii zachowań młodzieży i zagrożenie demoralizacją; - powrót osób opuszczających pieczę zastępczą do patologicznego środowiska rodzinnego, brak wsparcia w rodzinie i ze strony środowiska; - niewystarczające środki finansowe na pełną realizację założeń Programu.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.
2. Starostwo Powiatowe w Opocznie.
3. Placówki Służby Zdrowia.
4. Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu opoczyńskiego.
5. Organizacje pozarządowe.
6. Ośrodek Adopcyjny w Łodzi z filią w Piotrkowie Trybunalskim.
7. Szkoły i Przedszkola.
8. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Opocznie.
9. Poradnie Specjalistyczne.
10. Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie.
11. Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich.
12. Samorządy Gmin.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie Programu na lata 2020 – 2023 odbywać się będzie ze środków własnych powiatu oraz ze środków zewnętrznych pozyskiwanych w ramach konkursów.

Źródłem finansowania zadań realizowanych przez PCPR w ramach Ustawy są środki finansowe pochodzące z:

- 1) budżetu powiatu opoczyńskiego;
- 2) budżetu państwa zgodnie z art.187 ust. 1 pkt 2 Ustawy;
- 3) budżetu samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 9 i ust. 10 Ustawy (udział % gmin);
- 4) budżetów innych powiatów, zgodnie z art. 191 ust. 4 Ustawy;
- 5) opłat ponoszonych przez rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej;
- 6) pozyskane w ramach Programów Operacyjnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego;
- 7) rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu opoczyńskiego finansowane są głównie z budżetu powiatu. Powiat opoczyński jako właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed skierowaniem do placówki opiekuńczo-wychowawczej lub umieszczeniem w rodzinie zastępczej ponosi wydatki na utrzymanie wychowanków w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w danej placówce oraz w łącznej kwocie świadczeń przysługujących danej rodzinie zastępczej. Analogicznie powiat opoczyński otrzymuje zwrot kosztów utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów, a przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu opoczyńskiego.

X. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest PCPR - Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej. Monitorowanie „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w Powiecie Opoczyńskim” odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji na temat realizacji działań ujętych w Programie. Informacje te będą przekazywane Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności PCPR.

Program ma charakter otwarty i będzie polegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

XI. Działania dotyczące rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021 – 2023

1. Zapewnienie kompleksowej pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych.			
Zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/Partnerzy	Przewidziane efekty
1) umieszczenie dzieci w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej; 2) dostępność poradnictwa dla dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej; 3) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną; 4) współdziałanie z podmiotami działającymi na rzecz dziecka; 5) umożliwienie wypoczynku dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej; 6) współpraca z rodzicami biologicznymi i instytucjami prowadzącymi pracę z rodziną, w celu zminimalizowania okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej.	1) liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi; 2) liczba placówek funkcjonujących i udzielających wsparcia; 3) liczba udzielonych porad i konsultacji; 4) liczba rodzin objętych współpracą z asystentem rodziny.	1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie; 2) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opocznie; 3) ośrodki pomocy społecznej; 4) pedagodzy szkolni; 5) organizacje pozarządowe; 6) sądy rejonowe; 7) placówki służby zdrowia.	1) zapewnienie dzieciom możliwości wychowywania się w zastępczym środowisku rodzinnym; 2) zmiany w funkcjonowaniu rodzin biologicznych; 3) podniesienie poziomu wiedzy w zakresie form pracy z dzieckiem; 4) zapewnienie wsparcia ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; 5) zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych osób sprawujących pieczę zastępczą; 6) integracja dzieci przebywających w pieczy zastępczej; 7) wzrost liczby rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego.

2. Udoskonalenie systemu wsparcia usamodzielnianych wychowanków

Zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/Partnerzy	Przewidziane efekty
1) przygotowanie wychowanków do procesu usamodzielnienia; 2) wsparcie finansowe i rzeczowe: pomoc na kontynuowanie nauki - pomoc rzeczowa - pomoc na usamodzielnienie; 3) tworzenie miejsc okresowego pobytu dla osób opuszczających pieczę zastępczą w formie mieszkań chronionych; 4) udzielanie pomocy w staraniach o przydział mieszkania z zasobów miasta/gminy; 5) tworzenie programów usamodzielnień dostosowanych do aktualnych potrzeb usamodzielnianych wychowanków oraz stały nadzór nad ich realizacją; 6) angażowanie wychowanków do udziału w projektach organizowanych przez różne instytucje.	1) liczba wychowanków, którzy ukończyli 18 rok życia przebywających w pieczy zastępczej; 2) liczba osób korzystających ze świadczeń; 3) liczba zatwierdzonych indywidualnych programów usamodzielniania; 4) liczba utworzonych miejsc zamieszkania tymczasowego.	1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie; 2) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Opocznie; 3) organizacje pozarządowe; 4) Urząd Miejski w Opocznie – Wydział Spraw Lokalowych; 5) Urząd Pracy w Opocznie; 6) rodziny zastępcze.	1) samodzielne funkcjonowanie usamodzielnianych wychowanków; 2) zabezpieczenie potrzeb osób korzystających ze świadczeń; 3) zapewnienie okresowego miejsca zamieszkania; 4) wdrażanie do samodzielności przez właściwe edukowanie i poradnictwo; 5) zapewnienie wsparcia specjalistycznego pełnoletnim wychowankom.

3. Intensyfikowanie działań na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu opoczyńskiego

Zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/Partnerzy	Przewidziane efekty
1) pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka; 2) prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej; 3) promowanie rodzicielstwa zastępczego na imprezach ogólnodostępnych; 4) Indywidualne rozmowy z osobami zainteresowanymi problematyką pieczy zastępczej.	1) liczba przeprowadzonych szkoleń, przeszkolonych kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe; 2) liczba podjętych inicjatyw, publikacji internetowych, kampanii informacyjnych.	1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie; 2) organizacje pozarządowe; 3) kościoły; 4) media.	1) zwiększenie świadomości mieszkańców powiatu opoczyńskiego nt. rodzinnych form pieczy zastępczej; 2) przeszkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej.

4. Tworzenie optymalnych warunków do powrotu dziecka do rodziny biologicznej

Zadania	Wskaźniki ewaluacji	Realizatorzy/Partnerzy	Przewidziane efekty
1) indywidualizacja wsparcia asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego; 2) zintensyfikowana praca socjalna; 3) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych poprzez udział rodziców biologicznych w warsztatach i indywidualnych spotkaniach z psychologiem; 4) działania prowadzone na rzecz odbudowy relacji rodzica biologicznego z dzieckiem: spotkania integrujące w rodzinie zastępczej oraz urlopowanie dzieci do rodzin biologicznych.	1) liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi; 2) liczba osób objętych wsparciem w sytuacji kryzysowej; 3) liczba prowadzonych szkoleń.	1) specjaliści, pracownik socjalny, asystent rodziny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog; 2) ośrodki pomocy społecznej; 3) organizacje pozarządowe ; 4) pedagodzy szkolni; 5) sądy rejonowe.	1) zapewnienie dzieciom właściwej opieki ze strony rodziców biologicznych; 2) przezwyciężenie kryzysów i trudności; 3) pozytywna zmiana postaw rodzicielskich; 4) utrzymanie osobistych kontaktów z osobami bliskimi dziecku, mających na celu podtrzymanie więzi wewnątrzrodzinnych; 5) zmniejszenie liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

XII. ZAKOŃCZENIE

Dla rozwoju dziecka niezmiernie ważne jest wychowywanie się w stabilnym środowisku rodzinnym. Rodzina powinna zapewniać wszystkim swoim członkom poczucie bezpieczeństwa i miłości. Zasady przez nią wyznawane mają na celu budowanie poczucia własnej wartości jednostki i naukę prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Niestety, często zdarza się, że rodzice w nienależyty sposób wypełniają swoje obowiązki. Wówczas niezbędne jest włączenie się państwa w wychowanie dziecka. Odbywa się to poprzez umieszczenie w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W powiecie opoczyńskim podobnie jak w innych powiatach, dominują rodziny zastępcze spokrewnione. Odczuwalna jest natomiast niedostateczna liczba rodzin zastępczych zawodowych. Wszelkie podejmowane działania mają na celu przede wszystkim dobro dziecka.